

KUPAX013MN3S

KRAJSKÝ ÚŘAD
Pardubického kraje
odbor životního prostředí a zemědělství

Váš dopis ze dne:
Vaše značka:
Spisová značka: SpKrÚ 89610/2022/OŽPZ
Č. j.: 4853/2023/OŽPZ
Telefon: 466 026 111
E-mail: posta@pardubickykraj.cz
Vyhотовeno: v Pardubicích dne 16. 1. 2023

dle rozdělovníku

R O Z H O D N U T Í

Krajský úřad Pardubického kraje jako věcně a místně příslušný orgán ochrany přírody (dále též „krajský úřad“) dle § 77a odst. 5 písm. o) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění (dále též „zákon o ochraně přírody“), a dle § 29 odst. 1 a § 67 odst. 1 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích, v platném znění, rozhodl tak, že výjimku dle § 56 odst. 1 a § 56 odst. 2 písm. b) a c) zákona o ochraně přírody ze základních podmínek ochrany zvláště chráněných druhů živočichů, konkrétně ze zákazů rušit, zraňovat, chytat, přemísťovat, popř. usmrcovat jedince druhu vranka obecná (*Cottus gobio*), střevle potoční (*Phoxinus phoxinus*) a mník jednovousý (*Lota lota*), a to z důvodu plánované realizace akce „Divoká Orlice, rekonstrukce měrného profilu LS Nekoř, ř. km 88,400 – 88,600“, podniku Povodí Labe, s. p., IČ 70890005, se sídlem Víta Nejedlého 951/8, 500 03 Hradec Králové,

POVOLUJE.

Seznam pozemků dotčených stavbou (všechny v k. ú. Nekoř):

Seznam dotčených pozemků					
p. č.	Druh pozemku	Vlastník	Způsob dotčení	Využití	Plocha [m ²]
2374/1	trvalý travní porost	Šípek Jakub MUDr., Harlachova 3320/6, Záběhlice, 106 00 Praha Šípková Petra, Střední 1113, 252 28 Černošice	dočasné	příjezd	350
2371/1	trvalý travní porost	Šípek Jakub MUDr., Harlachova 3320/6, Záběhlice, 106 00 Praha Šípková Petra, Střední 1113, 252 28 Černošice	dočasné	zařízení staveniště	1600
3196/3	vodní plocha	Povodí Labe, státní podnik, Víta Nejedlého 951/8, Slezské Předměstí, 500 03 Hradec Králové	trvalé	stavba	750
2371/2	trvalý travní porost	Povodí Labe, státní podnik, Víta Nejedlého 951/8, Slezské Předměstí, 500 03 Hradec Králové	trvalé	stavba	2
3092/2	ostatní plocha	Povodí Labe, státní podnik, Víta Nejedlého 951/8, Slezské Předměstí, 500 03 Hradec Králové	trvalé	stavba	1
3196/4	ostatní plocha	Povodí Labe, státní podnik, Víta Nejedlého 951/8, Slezské Předměstí, 500 03 Hradec Králové	trvalé	stavba	20

Pro zajištění minimalizace negativních dopadů a pro zajištění podmínek přežití populací výše uvedených druhů stanovuje orgán ochrany přírody v souladu s ustanovením § 56 odst. 3 zákona o ochraně přírody tyto podmínky a provedení následujících opatření:

1. Krajský úřad musí být nejméně s týdenním předstihem informován o zahájení prací v korytě vodního toku.
2. Stavební práce musí být prováděny výhradně v zahrazeném prostoru (stavební jímce), tj. voda musí být přes právě řešený úsek převáděna pomocí potrubí, případně v té části koryta, kde nebudou prováděny stavební práce.
3. Bezprostředně před výstavbou jímky (oddělovujících hrázek) musí být proveden za součinnosti s místní organizací Českého rybářského svazu odlov ryb v dotčeném úseku vodního toku a odlovené ryby musí být přeneseny mimo řešený úsek, a to minimálně 150 m nad místo.

- 4. Krajskému úřadu musí být předložena nejpozději do 1 měsíce po provedeném odlovu zpráva o tomto odlovu s výčtem odlovených druhů a s přibližnými počty jedinců těchto druhů.**

Výjimka povolená tímto rozhodnutím se vztahuje rovněž na dodavatele prací.

Výjimka povolená tímto rozhodnutím je platná ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí do doby ukončení údržbových prací, nejpozději však do 31. 12. 2025.

Druh vranka obecná je druhem chráněným dle práva Evropského společenství, konkrétně dle Směrnice Rady 92/43/EHS ze dne 21. května 1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin.

Účastníkem řízení dle § 27 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění (dále též „správní řád“), je: podnik Povodí Labe, s. p., IČ 70890005, se sídlem Váta Nejedlého 951/8, 500 03 Hradec Králové.

ODŮVODNĚNÍ:

Povodí Labe podalo dne 23. 11. 2022 ke krajskému úřadu žádost o povolení výjimky ze základních ochranných podmínek výše uvedených zvláště chráněných druhů, a to v souvislosti se zamýšlenou opravou měrného profilu na Divoké Orlici v k. ú. Nekoř.

Povodí Labe, s. p., připravilo projektovou dokumentaci pro realizaci výše jmenované akce, která spočívá v odstranění stávajícího nevyhovujícího měrného profilu, který není vhodný pro měření minimálních průtoků. Provést se má vybudování nové konstrukce, která má zajistit splnění požadavku pro měření minimálních průtoků. Součástí objektu má být svahové a dnové opevnění z kamenné rovnániny do betonu, jež má zajistit vysokou životnost vodního díla, která je v tomto úseku vysokého namáhání a důrazu na přesnost měření klíčová. Podoba provedení měrného profilu je zřejmá z přiložené přehledné situace (viz Příloha).

Krajský úřad již dříve pro obdobný záměr výjimku rozhodnutím č. j. 80190/2016/OŽPZ/Si ze dne 21. 11. 2016 povolil. Platnost rozhodnutí byla stanovena do 31. 12. 2021. Záměr nebyl doposud realizován a žadatel předpokládá jeho provedení do konce roku 2025.

Krajský úřad opatřením č. j. 93008/2022/OŽPZ/Si ze dne 2. 12. 2022 oznámil zahájení řízení účastníkům tohoto řízení a zároveň tímto opatřením informoval spolky o možnosti oznámit účast v daném řízení. V řízení neoznámil účast žádný ze spolků. Krajský úřad tímto opatřením rovněž seznámil účastníky řízení s podmínkami rozhodnutí, které hodlal v případě povolení výjimky stanovit. Účastníci řízení nenavrhli během správního řízení žádné nové důkazy, nevyjádřili se k projednávané věci a ani k návrhu podmínek, ani neúčinnili žádné jiné návrhy, a proto krajský úřad přistoupil následně k vydání rozhodnutí. Žádost včetně příloh byla dostatečným podkladem pro vydání rozhodnutí, a tak nebylo nutné přistoupit k dalšímu dokazování. Krajský úřad na základě provedeného řízení a dostupných podkladů rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.

Podkladem pro vydání rozhodnutí byly: žádost, koordináční situace, přehledná situace, příčné řezy, Nálezová databáze ochrany přírody (spravovaná Agenturou ochrany přírody a krajiny ČR) a stanovisko Agentury ochrany přírody a krajiny ČR (dále též „AOPK“) č. j. 2685/VC/2016-2 k záměru „Odborné stanovisko – Divoká Orlice, rekonstrukce měrného profilu LS Nekoř, ř. km 88,400 – 88,600“, který byl předložen již v roce 2016.

Krajský úřad má za to, že v případě předloženého záměru **bude vyloučeno závažné nebo nevratné poškození přírodních stanovišť a biotopů druhů evropsky významných lokalit nebo ptačích oblastí a ani nedojde k soustavnému nebo dlouhodobému vyrušování druhů, k jejichž ochraně jsou tato území určena**, pokud by takové vyrušování mohlo být významné z hlediska účelu zákona. Nejbližší evropsky významnou lokalitou k zamýšlenému záměru je lokalita Tichá Orlice. Ta se nachází přibližně 4,5 km jihovýchodně od místa realizace předmětného záměru. Nejbližší ptačí oblast je oblast Králícký Sněžník nacházející se přibližně 8 km východně od místa záměru. Vzhledem k charakteru záměru považuje krajský úřad uvedené vzdálenosti za dostatečné pro to,

aby mohl být vyloučen významný vliv záměru na evropsky významné lokality a ptačí oblasti.

Zvláště chránění živočichové jsou chráněni ve všech svých vývojových stádiích. Chráněna jsou jimi užívaná přirozená i umělá sídla a jejich biotop. Dle ustanovení § 50 odst. 2 zákona o ochraně přírody je zakázáno škodlivě zasahovat do přirozeného vývoje zvláště chráněných živočichů.

Výjimku ze základních podmínek ochrany lze dle ustanovení § 56 zákona o ochraně přírody udělit mimo jiné v případě, kdy jiný veřejný zájem převažuje nad zájmem ochrany přírody a u zvláště chráněných druhů, které jsou navíc předmětem ochrany podle práva Evropského společenství, jen pokud je dán některý z důvodů uvedených v § 56 odst. 2 zákona o ochraně přírody, neexistuje-li jiné uspokojivé řešení a pokud povolovaná činnost neovlivní dosažení či udržení příznivého stavu z hlediska ochrany.

Druh vranka obecná je předmětem ochrany dle práva Evropského společenství, konkrétně dle Směrnice Rady 92/43/EHS ze dne 21. května 1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin.

Zájem ochrany přírody krajský úřad shledává v ochraně předmětných druhů, jež byly dle vyhlášky č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o ochraně přírody, v platném znění, zařazeny mezi zvláště chráněné druhy. Krajský úřad dále shledává zájem ochrany přírody v ochraně stanovišť (biotopů) těchto druhů. Dle ustanovení § 16 odst. 1 vyhlášky č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o ochraně přírody, je základem ochrany zvláště chráněných druhů komplexní ochrana jejich stanovišť. Ochrana přírody je dle ustanovení § 58 odst. 1 zákona o ochraně přírody veřejným zájmem a každý je povinen při užívání přírody a krajiny strpět omezení vyplývající z tohoto zákona. V následující části odůvodnění rozhodnutí krajský úřad uvádí základní informace o způsobu života, ekologických nárocích předmětných druhů a jejich ohrožení, které byly vodítkem pro stanovení podmínek, ale i důležitým aspektem při rozhodování o tom, zda výjimku povolit či nikoliv.

Vranka obecná obývá horské a podhorské potoky v úsecích s členitým šterkovým nebo šterkopískovým dnem, kde se po většinu času ukrývá pod kameny. Její přítomnost vykazuje vysokou kvalitu toku, jde o tzv. bioindikační druh. Pohybuje se jen krátkými poskoky, neboť je vzhledem k absenci plynového měchýře špatným plavcem. Živí se bentickými živočichy. O nakladené jikry pečuje samec. Vranka obecná žije maximálně osm let a dorůstá velikosti do 15 centimetrů. Vranka je velmi citlivá na znečištění toků a dostatek kyslíku ve vodě a je také ohrožena především ničením obývaného biotopu. Toky horních částí povodí s vhodným kamenitým substrátem byly totiž často nevhodně upravovány (v rámci meliorací či protipovodňových opatření). Ohrožovat predacním tlakem ji mohou také lososovité ryby, především pstruh obecný (*Salmo trutta*), vysazované v nadměrných počtech.

Střevle potoční se vyskytuje na velké části našeho území v čistých vodách od pstruhových potoků, kde je nejhojnější, až po velké čisté řeky. Může obývat i stojaté vody. Její hojný výskyt je vždy známkou dosti vysokého stupně čistoty vody. Většinu roku se střevle zdržují v hejnech obývajících tišiny a tůňky stranou od hlavního proudu. V nebezpečí se snaží ukrýt pod břehem nebo mezi kameny. Jejich potravu tvoří larvy vodního hmyzu, náletový hmyz, řasy, detrit a případně semena. Tření probíhá podle nadmořské výšky lokality (která má vliv na teplotu vody) od dubna do července.

Mník jednovousý obývá především čisté tekoucí vody lipanového a parmového pásma a kromě nich i některé údolní nádrže s čistou chladnou vodou. Mník má poměrně vysoké nároky na čistotu a teplotu vody. Z tohoto důvodu se vyskytuje pouze tam, kde jsou tyto předpoklady naplněny. Nejvyšší aktivitu vykazuje při teplotě vody kolem 5°C, což je u nás v chladnější části roku. Za vyšších teplot vody v letním období může upadat do jakési letargie, kdy omezuje svou aktivitu i příjem potravy. Probírá se pak hlavně při zakalení a ochlazení vody po deštích, kdy se pohybuje vodou někdy i za denního světla a shání potravu. Jinak se ale jedná o rybu s noční aktivitou, která se svým způsobem života v některých ohledech podobá úhoři. Menší mníci se někdy vyskytují ve skupinách, ale při chovu v akváriu je možno pozorovat i vyhraněné teritoriální chování. Potravou mníka jsou larvy vodního hmyzu, žížaly, jikry ryb, někdy také raci a u větších kusů i drobné ryby. Výtěr se odehrává nejčastěji ve druhé polovině prosince a v lednu. Předchází mu krátká migrace na vhodná trdliště – obvykle mírnější mělčí proudy s písčitým nebo šterkovitým dnem.

Žadatel zdůvodňuje nezbytnost realizace daného záměru současnou nedostatečnou přesností měření minimálních průtoků na měrném profilu (limnigrafické stanici) Nekoř. Současná přesnost měření se pohybuje v rozmezí 0,2 – 0,5 m³/s. Stávající tvar a parametry měrného profilu nejsou vhodné pro přesnější měření minimálních průtoků vody v korytě toku, jejichž hodnota je zásadní pro manipulaci v období sucha, zejména na VN Pastviny. Minimální průtoky pro danou lokalitu jsou stanoveny manipulačním řádem, a to dle aktuální situace na hodnotách 0,55, 0,8, 1,25, 1,5 a 1,75 m³/s. Z takto nastavených hodnot minimálních průtoků je zřejmý požadavek na jejich přesné měření. **V přesném měření minimálních zůstatkových průtoků, které je předpokladem pro nastavení optimálního hospodaření s vodou na vodních dílech po období sucha, sledává krajský úřad (stejně jako žadatel) jiný veřejný zájem.** Dle krajského úřadu lze v daném záměru sledovat i **zájem ochrany přírody**, jelikož minimální zůstatkový průtok je takový stálý průtok, který je nezbytný pro zachování biologické rovnováhy v daném vodním toku, tj. je zásadní z pohledu ochrany ryb a dalších vodních živočichů. Nesprávné měření vedoucí k podhodnocování průtoků by mohlo vést k ohrožení místních populací nejen výše uvedených zvláště chráněných druhů ryb. Toto je dle krajského úřadu zásadní důvod, proč v daném případě lze sledovat v realizaci předloženého záměru **veřejný zájem, který převažuje nad zájmem ochrany přírody.**

Krajský úřad má na základě shora uvedeného za prokázané, že byl splněn jediný nutný předpoklad pro povolení výjimky pro zvláště chráněné druhy, které nejsou předmětem ochrany dle práva Evropského společenství, tj. předpoklad existence jiného veřejného zájmu, který převažuje nad zájmem ochrany přírody. Dále v textu odůvodnění krajský úřad rozvádí úvahy týkající se předpokladů, jejichž splnění je nezbytné k povolení výjimky i pro v tomto případě jediný „evropský“ druh – vranka obecná.

Na to, že lze v chystaném záměru skutečně sledovat jiný veřejný zájem, lze dovozovat i z důvodů uvedených v § 56 odst. 2 zákona o ochraně přírody, pro které může orgán ochrany povolit výjimku ze základních ochranných podmínek zvláště chráněných druhů. Těmito důvody jsou mimo jiné i **prevence škod na vodách a ostatních typech majetku** (§ 56 odst. 2 písm. b) zákona o ochraně přírody) a zájem na **ochraně volně žijících živočichů a přírodních stanovišť** (§ 56 odst. 2 písm. a) zákona o ochraně přírody). Jedná se tedy o dva důvody přímo uvedené v zákoně, které v daném záměru krajský úřad stejně jako žadatel sledává (viz předchozí odstavce).

Záměr byl krajskému úřadu předložen v jediné variantě. Z obsahu žádosti, resp. z popisu plánovaných opatření je zřejmé, že záměr není možné realizovat jiným způsobem než dle předložené projektové dokumentace. AOPK ve svém odborném stanovisku navrhla určitá opatření k minimalizování negativního dopadu na zvláště chráněné druhy. Jakousi alternativou k těmto návrhům AOPK je návrh kompenzačních opatření, který nabídlo samo Povodí Labe, s. p. Důvodem předložení vlastního návrhu kompenzačních opatření je faktická nemožnost realizování opatření navržených AOPK v celém jejich rozsahu. Realizace jednotlivých návrhů bezesbýtku dle AOPK by se negativně projevila na přesnosti měření minimálních zůstatkových průtoků, což by bylo v přímém rozporu s důvodem, pro který Povodí Labe, s. p., hodlá zamýšlený záměr realizovat. Některé návrhy AOPK by vedly například k nesprávnému nasměrování proudnice do kynety měrného profilu limnigrafu, byly by důvodem ke vzniku turbulentního proudění apod. Z uvedených důvodů považuje krajský úřad za jedinou možnou variantu jak zajistit správnou a přesnou funkci měrného profilu variantu předloženou žadatelem, při které budou zohledněna doporučení AOPK, která však budou mít podobu upravenou dle návrhů Povodí Labe, s. p. Tuto „upravenou“ variantu záměru, respektující zájmy ochrany přírody, lze dle krajského úřadu považovat **za nejlepší možnou variantu toho, jak záměr realizovat.**

Dle posledního hodnocení stavu evropsky významných druhů z hlediska ochrany (data AOPK) je stav druhu vranka obecná hodnocen v ukazatelích areál, populace a habitat jako příznivý. Ukazatelé budoucí vyhlídky a stav z hlediska ochrany přírody byly u tohoto druhu vyhodnoceny jako nedostatečné. Na základě zmíněných hodnot uvedených ukazatelů je nezbytné zajistit především to, aby zamýšlenou činností nebylo v budoucnosti ohro-

ženo dosažení příznivého stavu hodnoceného druhu. Tímto stavem ochrany chráněného druhu volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin je souhrn vlivů na daný druh, které mohou ovlivnit jeho dlouhodobé rozšíření a hojnost jeho populací v závislosti na konkrétním případě v rámci území České republiky nebo v jeho přirozeném areálu [§ 2 písm. d) zákona č. 167/2008 Sb., v platném znění].

Dle odborného stanoviska AOPK má již dnes Divoká Orlice v daném úseku nepřírozený charakter se zhoršenými biotopovými podmínkami pro život ryb. Navržené práce mohou tuto situaci dle AOPK ještě zhoršit, a tím mohou nepříznivě ovlivnit přirozený vývoj místních zvláště chráněných druhů ryb. V případě přijetí opatření ke zmírnění negativního vlivu záměru (viz podmínky tohoto rozhodnutí) však dle AOPK nedojde k ohrožení místních populací předmětných zvláště chráněných druhů ryb v daném úseku Divoké Orlice. Z uvedeného je rovněž zřejmé, že charakter záměru a dosah jeho vlivu nemůže ovlivnit stav druhu vranka obecná v rámci území České republiky nebo v jeho přirozeném areálu.

Povolovaná činnost neovlivní dosažení či udržení příznivého stavu druhu vranka obecná z hlediska jeho ochrany, čímž je splněn poslední zákonný předpoklad pro povolení výjimky i pro výše uvedený druh, který je předmětem ochrany dle práva Evropského společenství.

K podmínkám uvedeným ve výroku rozhodnutí:

Krajský úřad zapracoval do podmínek uvedených ve výrokové části rozhodnutí návrhy zmírňujících opatření tak, jak byly navrženy AOPK (vyjma těch, které by znemožňovaly správný odečet průtoků na daném měrném profilu). Ještě před tím však krajský úřad opatřením č. j. 93008/2022/OŽPZ/Si ze dne 2. 11. 2022 seznámil účastníky řízení s návrhy těchto podmínek. Žádný z účastníků řízení se v průběhu správního řízení k návrhu podmínek nevyjádřil. K jednotlivým podmínkám uvedeným ve výroku rozhodnutí krajský úřad uvádí následující:

Krajský úřad musí být nejméně s týdenním předstihem informován o zahájení prací v korytě vodního toku.

Aby mohl krajský úřad vykonávat kontrolní činnost, zejména provádět kontrolu toho, jak jsou naplňovány ostatní podmínky rozhodnutí, stanovil v první podmínce povinnost být držitelem výjimky informován o termínu zahájení stavebních prací.

Stavební práce musí být prováděny výhradně v zahrazeném prostoru (stavební jímce), tj. voda musí být přes právě řešený úsek převáděna pomocí potrubí, případně v té části koryta, kde nebudou prováděny stavební práce.

Aby se minimalizovalo riziko možného usmrcování a zraňování vodních organismů po dobu realizace záměru, stanovil krajský úřad druhou podmínkou povinnost provádět stavební práce pouze v zajímkovaném (suchém) prostoru. Tímto opatřením se dále předchází možnosti kontaminace vodního prostředí cementovými výluhy, provozními kapalinami ze stavební techniky i dlouhodobějšímu zakalování vodního prostředí, což je další z faktorů, které mají negativní dopad na většinu vodních organismů.

Bezprostředně před výstavbou jímky (oddělujících hrázek) musí být proveden za součinnosti s místní organizací Českého rybářského svazu odlov ryb v dotčeném úseku vodního toku a odlovené ryby musí být přeneseny mimo řešený úsek, a to minimálně 150 m nad místo.

Třetí podmínkou rozhodnutí bylo držiteli výjimky nařízeno provést záchranný odlov rybí obsádky v dotčeném úseku a následný transfer odchycených ryb mimo území, kde by mohlo dojít k přímému ohrožení ryb v důsledku pohybu mechanizace ve vodním toku či prováděním vlastních stavebních prací. Cílem je tak předejít zraňování či usmrcování ryb v průběhu realizace záměru. Tento odlov je dle zákona č. 99/2004 Sb., v platném znění, oprávněn prováděn pouze uživatel rybářského revíru, případně osoba jím pověřená (za přítomnosti uživatele revíru).

Krajskému úřadu musí být předložena nejpozději do 1 měsíce po provedeném odlovu zpráva o tomto odlovu s výčtem odlovených druhů a s přibližnými počty jedinců těchto druhů.

Povinnost vyplývající z poslední podmínky rozhodnutí byla obdobně jako v případě první podmínky stanovena zejména za účelem kontroly naplňování rozhodnutí. Předložená zpráva

bude dále podkladem pro reporting dle § 5b odst. 5 zákona o ochraně přírody, který musí krajský úřad každoročně vypracovat pro Ministerstvo životního prostředí.

Jelikož byly splněny zákonem určené předpoklady, kdy může orgán ochrany přírody výjimku dle § 56 zákona o ochraně přírody povolit, krajský úřad požadovanou výjimku podniku Povodí Labe, s. p., za stanovených podmínek povolil.

Účastníky řízení dle § 27 správního řádu jsou podnik Povodí Labe, s. p., a obec Nekoř.

POUČENÍ:

Proti tomuto rozhodnutí je možno podat, v souladu s ustanovením § 81, § 82 a § 83 správního řádu do 15 dnů od jeho doručení, odvolání k Ministerstvu životního prostředí, prostřednictvím Krajského úřadu Pardubického kraje, odboru životního prostředí a zemědělství. Odvolání jen proti odůvodnění rozhodnutí je nepřipustné.

OTISK ÚŘEDNÍHO RAZÍTKA

Ing. Martin Vlasák
vedoucí odboru

ROZDĚLOVNÍK:

účastníci řízení:

- Povodí Labe, s. p. (DS)
- obec Nekoř (DS)

dotčené orgány státní správy:

- Městský úřad Žamberk, orgán ochrany přírody (DS)
- Městský úřad Žamberk, vodoprávní úřad (DS)
- ČRS MO Nekoř, Nekoř 330, 561 63 Nekoř
- Česká inspekce životního prostředí, oblastní inspektorát HK, oddělení ochrany přírody (DS)

